

GELDERS GENOOTSCHAP

Beleidsplan Gelders Genootschap 2011- 2015 Naar een ondernemende organisatie

Gelders Genootschap is ruim 90 jaar geleden opgericht als vereniging met als missie de bevordering en instandhouding van de schoonheid van stad en land. Inmiddels is het bureau van de vereniging uitgegroeid tot een brede adviesorganisatie voor (vooral Gelderse) gemeenten op het terrein van de ruimtelijke ordening, omgevingskwaliteit en cultuurhistorie.

In de vele jaren van zijn bestaan heeft Gelders Genootschap ervaren dat die missie steeds de moeite waard was, maar dat iedere tijd zijn eigen aanpak vraagt. Daarom wordt er iedere vijf jaar een nieuw beleidsplan geschreven.

Ook nu weer. De vele maatschappelijke, financieel-economische, politieke en bestuurlijke veranderingen van de afgelopen jaren maken herijking van beleid en uitvoering noodzakelijk. Daarbij geldt ook nu en misschien wel meer dan ooit: mensen hechten veel belang aan de identiteit en de kwaliteit van hun woon-omgeving en aan de cultuurhistorische waarden van hun stad, dorp, buurt of landschap.

Fotografie: Thea van den Heuvel/DAPH

Fotografie: William Moore

Bij alle veranderingen staat Gelders Genootschap dus nog geheel voor het bevorderen en het behoud van de schoonheid van stad en land. In de taal van vandaag is onze missie: het respecteren en stimuleren van en zorgvuldig omgaan met de cultuurhistorische waarden en ruimtelijke kwaliteit. Daarbij gaat het niet alleen om vormgeving of esthetiek, maar vooral over de eigenheid van de plek, de versterking van de identiteit en de wijze waarop ruimtelijke ontwikkelingen als geheel bijdragen aan de woon- en werkomgeving (en het geluk?) van de mensen. Daarbij blijkt steeds weer dat investeren in kwaliteit loont. De economische waarde van onroerend goed in een karakteristieke, monumentale of goed verzorgde omgeving blijft in stand en is vele malen hoger dan vergelijkbare panden in een verrommelde buurt.

Gebouwen of buurten die langer meegaan, zorgen daarbij ook nog eens voor een grote bijdrage aan het aspect duurzaamheid!

Er is nogal wat veranderd in de wijze waarop ontwikkelingen vandaag de dag worden aangestuurd. Na jaren van soms gedetailleerde wetgeving en strakke kaders leven we inmiddels in een tijd van meer vrijheden en een grotere inbreng van het individu. De overheid trekt zich op vele terreinen geheel of ten dele terug en spreekt over een groot vertrouwen in de burgers. Die grotere vrijheid geldt op veel plaatsen ook voor de bouwers van woningen en andere gebouwen. Mensen zijn via internet en andere media beter geïnformeerd en kunnen hun rol als opdrachtgever beter invullen.

Aan de andere kant heeft de overheid de taak naast de belangen van het individu ook het gezamenlijk belang te behartigen. De optelsom van al die eigen belangen levert niet automatisch de gewenste kwaliteit of het verwachte totaalbeeld op.

Het wordt dus laveren tussen enerzijds meer vrijheid geven en anderzijds de regie op hoofdzaken vasthouden. Dat is de taak van de gemeente (en van de Provincie) en dat vraagt ook een adequate aanpak van de medewerkers van Gelders Genootschap. Met minder regels toch kwaliteit realiseren en behouden.

Gelders Genootschap heeft het beleidsplan de naam meegegeven "Naar een ondernemende organisatie". Dat heeft alles te maken met de wijze waarop de komende jaren proactief en ondernemend uitvoering zal worden gegeven aan de werkzaamheden. Niet alleen wat betreft de bureauorganisatie, maar vooral ook richting bouwers en bewoners, architecten, gemeentebestuurders en anderen.

Binnen het bureau wordt de projectorganisatie aangepast. Alle werkzaamheden worden als projecten behandeld en vanuit een matrixmodel aangestuurd.

In de werkplannen per sector worden duidelijke projectdoelen geformuleerd en medewerkers worden gecoacht bij de nieuwe taken. Van experts naar allround adviseurs.

Het bureau zal de werkzaamheden vanuit een vaste basis-bezetting verrichten, waarbij bij aanvullend werk adviseurs worden ingehuurd.

Werken aan kwaliteit in een nieuwe tijd

Contact

Gelders Genootschap:
Zijpendaalseweg 46
Postbus 68 6800 AB Arnhem
T 026 442 17 42
F 026 442 94 04

info@geldersgenootschap.nl

Dit is een uitgave van Gelders Genootschap

© Gelders Genootschap • **Vormgeving** Grafisch Ontwerpbureau Criterium • **Fotografie** Archief Gelders Genootschap, tenzij anders vermeld
Druk De Rijn, Velp • **Oplage** 2.000 exemplaren, 15 juni 2011

Enkele speerpunten uit het Beleidsplan:

Gelders Genootschap organiseert kwaliteit

Gelders Genootschap blijft ook in de periode 2011-2015 doen waar het goed in is: werken aan ruimtelijke kwaliteit en behoud van cultuurhistorische waarden in de steden, dorpen en landschappen. Die kwaliteit bevordert de leefomgeving van de mensen, het is goed vanuit de optiek van duurzaamheid en het is van groot economisch belang: kwaliteit loont.

Samen met de mensen

Inwoners van een stad of dorp zijn vaak zeer gemotiveerd om de eigenheid en de waarden van hun omgeving te behouden. De adviseurs van Gelders Genootschap zoeken hen op om samen te werken aan projecten voor behoud en vernieuwing. Dat levert naast meer kwaliteit tevens draagvlak en een gevoel op van medeverantwoordelijkheid voor het in stand houden van die kwaliteit.

Van toetsen naar begeleiden

Mensen houden niet van betutteling en al helemaal niet van correcties aan het einde van een ontwerpproces. Daarom werkt Gelders Genootschap met consultants, zoals de ervenconsulent, die mensen aan het begin van de ideevorming helpen met hun plannen. Daarbij ligt de nadruk op stimuleren en enthousiasmeren voor het realiseren van kwaliteit.

Gelet op de verandering van werkinhoud kiezen we ervoor de naam rayonarchitect, jarenlang toch vooral in de 'toetsende' rol, te veranderen in gemeentearchitect.

Minder regels, meer kwaliteit

Gelders Genootschap vindt de regelgeving te complex en te gedetailleerd. Daarom begrijpen mensen vaak niet meer welke essentiële waarden in het geding zijn en wat het beleid op hoofdzaken is. Tevens wordt er vaak onnodig beknot op de mogelijkheden en op de creativiteit van opdrachtgevers en architecten. Met minder uitgebreide (welstands)nota's en structuurplannen maken we weer duidelijk welke kansen er zijn voor dynamiek en kwaliteitsvermeerdering.

Aanhaken bij de ruimtelijke ordening

Behoud van monumenten of het realiseren van nieuwbouw heeft alles te maken met het inrichten van de ruimte. Op een vroeg moment inbrengen van cultuurhistorische waarden en kwaliteitsambities bij bestemmingsplannen of structuurvisies leidt tot efficiëntere processen en tot meer kwaliteit. Tenslotte is in de hele keten aandacht nodig voor kwaliteit, ook bij ruimtelijke plannen. Gelders Genootschap adviseert graag in een vroege fase van het planproces juist bij bestemmingsplannen en structuurvisies. >>

Fotografie: Wim van Zalen

Cultuurhistorie levend

Gelders Genootschap maakt cultuurhistorie op levendige wijze inzichtelijk door samenwerkingsprojecten met inwoners. Dit versterkt het gezamenlijk besef van de waarden van een gebied of dorp en het levert veel energie en betrokkenheid op voor het behoud van de identiteit en de kwaliteit.

Cultuurhistorie als kans

Naast het vertellen van het (cultuurhistorische) verhaal volgt nu ook het maken van een inschatting van de mogelijkheden. Het kansenboek bij project Nieuw Gelders Arcadië en het versterken van het draagvlak voor nieuwe ideeën samen met de bewoners van het gebied, zoals bij project ID-fabriek Achterhoek, zijn voorbeelden hiervan.

Intergemeentelijke projecten

Waardevolle gebieden en structuren houden niet op bij de gemeentegrenzen. Gelders Genootschap is steeds meer betrokken bij het in kaart (en beeld) brengen van die structuren om samen met de betreffende gemeenten, de regio's en anderen de mogelijkheden voor ontwikkelingen binnen die structuren te onderzoeken. Ook bij het bereiken van omgevingskwaliteit bij infrastructurele projecten als provinciale wegen, bruggen etc. vervult Gelders Genootschap steeds meer een duidelijke verbindende en regisserende rol.

Hergebruik bestaande bebouwing

De focus komt de komende jaren meer te liggen op hergebruik van de bestaande gebouwde voorraad en minder op grote nieuwbouwprojecten. In diverse gebieden is al sprake van leegstand en krimp. Gelders Genootschap wil vanuit het Kenniscentrum Herbestemming en Transformatie de gemeenten ondersteunen bij het op peil houden en opwaarderen van de kwaliteit van de gebouwde omgeving.

Gelders Genootschap als kennisinstituut

In de loop van de decennia heeft Gelders Genootschap veel kennis opgebouwd over de gemeenten en de gebieden, historie en ontwikkelingen, beleid en procedures. Gelders Genootschap heeft zelf veel expertise in huis en maakt daarbij deel uit van het landelijke Team Ruimtelijke Kwaliteit Nederland. Middels themabijeenkomsten en excursies draagt Gelders Genootschap die kennis over aan gemeenten en anderen. Vanaf 2011 verzorgt Gelders Genootschap tevens speciale cursussen voor raadsleden en voor leden van de colleges van B&W.

Meer maatwerk

Gelders Genootschap blijft een not for profit organisatie en zal gelet op de toenemende vraag naar maatwerk meer mogelijkheden bieden voor contractafspraken en tarieven voor de ledengemeenten en voor anderen.

Gelders Genootschap 2011 – 2015:

Ondernemend in Ruimtelijke Kwaliteit

Fotografie: Petra Appelhof

